

Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA MANUELA KAMPOSA SANČESA-BORDONAS [MANUEL CAMPOS SÁNCHEZ-BORDONA]

SECINĀJUMI,
sniegti 2022. gada 7. jūlijā¹

Lieta C-296/21

A

(*Korkein hallinto-oikeus* (Augstākā administratīvā tiesa, Somija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Šaujamo ierociņu iegāde un glabāšana – Dezaktivētu šaujamo ierociņu pārvietošana Savienībā – Direktīva 91/477/EEK – Īstenošanas regula (ES) 2015/2403 – 7. panta 2. punkts – Savstarpēja atzīšana – 3. panta 1. punkts – Dalībvalstu norīkota verificējošā iestāde – 3. panta 3. punkts – Verificējošā iestāde, kas nav iekļauta Komisijas publicētajā dalībvalstu verificējošo iestāžu sarakstā

1. Ar Direktīvu 91/477/EEK², kurā grozījumi izdarīti ar Direktīvu 2008/51/EK³, Savienības likumdevēja mērķis tostarp bija reglamentēt šaujamo ierociņu dezaktivēšanas režīmu.

2. Īstenošanas regulas (ES) 2015/2403⁴ mērķis ir nodrošināt, ka dezaktivēti šaujamo ierociņi tiek padarīti neatgriezeniski neizmantojami, kā paredzēts Direktīvā 2008/51. Tādēļ nepieciešams, lai kompetentā iestāde verificētu, ka dezaktivēšana ir veikta saskaņā ar noteiktām tehniskajām specifikācijām (kas noteiktas minētās regulas I pielikumā) un ka ierocis īpašniekam tiek izsniegts to apliecinājošs dokuments.

3. Iesniedzējtiesai būtībā ir divu veidu šaubas par Direktīvas 91/477 un Īstenošanas regulas 2015/2403 interpretāciju:

– Pirmām kārtām, tā vēlas zināt, vai privāto tiesību subjekts, kas nodibināts kā sabiedrība ar ierobežotu atbildību, ir tiesīgs darboties kā “verificējošā iestāde” un izsniegt dezaktivēšanas apliecinājumu.

¹ Oriģinālvaloda – spāņu.

² Padomes Direktīva (1991. gada 18. jūnijs) par ierociņu iegādes un glabāšanas kontroli (OV 1991, L 256, 51. lpp.). Tā tika atcelta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2021/555 (2021. gada 24. marts) par ierociņu iegādes un glabāšanas kontroli (OV 2021, L 115, 1. lpp.).

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (2008. gada 21. maijs), ar ko groza Padomes Direktīvu 91/477/EEK par ierociņu iegādes un glabāšanas kontroli (OV 2008, L 179, 5. lpp.). Šajos secinājumos Direktīva 91/477 tiks citēta, ja vien nav norādīts citādi, redakcijā, kas grozīta ar Direktīvu 2008/51.

⁴ Komisijas Īstenošanas regula (2015. gada 15. decembris), ar ko izstrādā kopīgas pamatnostādnes par dezaktivēšanas standartiem un metodēm, lai nodrošinātu, ka dezaktivētie šaujamo ierociņi tiek padarīti neatgriezeniski neizmantojami (OV 2015, L 333, 62. lpp.).

- Otrām kārtām, tā jautā, vai uz to, ka dalībvalsts ir atzinusi citā dalībvalstī izsniegtus ieroču dezaktivēšanas apliecinājumus, attiecas nosacījums, ka Komisija ir iekļāvusi izsniegušo iestādi sarakstā, kas noteikts Īstenošanas regulas 2015/2403 3. panta 3. punktā.

I. Atbilstošās tiesību normas

A. Savienības tiesības

1. Direktīva 91/477

4. Saskaņā ar 1. pantu:

“1. Šajā direktīvā “šaujmierocis” ir pārnēsājams ierocis ar stobru, kurš šaujampulvera iedarbības rezultātā raida, ir paredzēts vai var tikt pielāgots, lai raidītu šāviņu, lodi vai lādiņu, izņemot gadījumus, kad tas ir izslēgts kāda I pielikuma III daļā uzskaitītā iemesla dēļ. Šaujmieroči ir klasificēti I pielikuma II daļā.

Šajā direktīvā priekšmetu uzskata par tādu, ko iespējams pārveidot, lai tas šaujampulvera iedarbības rezultātā raidītu šāviņu, lodi vai lādiņu, ja:

- tam ir šaujmieroča izskats un
- sakarā ar tā konstrukciju vai materiālu, no kura tas izgatavots, to var šādi pārveidot.

1.a Šajā direktīvā “detaļa” ir jebkurš elements vai tā aizstājējs, kas ir speciāli konstruēts kādam šaujmierocim un būtiski nepieciešams tā darbināšanai, tostarp stobrs, rāmis vai pastobrs, slīdnis vai cilindrs, sprūds vai aizslēgts, kā arī jebkura ierīce, kas konstruēta vai pielāgota šaujmieroča šāviena skaņas klusināšana.

1.b Šajā direktīvā “būtiska daļa” ir aizslēga mehānisms, patronu nodalījums un šaujmieroča stobrs, kas, būdami atsevišķi objekti, ir ietverti šaujmieroču kategorijā, kurai tie ir uzliekami vai uzlikti.

[..]”

5. 4. pantā ir noteikts:

“1. Dalībvalstis nodrošina, vai nu ka jebkurš šaujmierocis vai detaļa, ko laiž tirgū, ir marķēta un reģistrēta saskaņā ar šo direktīvu, vai arī ka tā ir dezaktivēta.

[..]”

6. 3. nodaļā (“Formalitātes ieroču pārvietošanai Kopienā”) ietvertajā 14. pantā ir noteikts:

“Dalībvalstis pieņem visus attiecīgos noteikumus, kas aizliedz iekļūt to teritorijā:

- šaujmierocim, izņemot 11. un 12. pantā noteiktos gadījumus, ar nosacījumu, ka tajos noteiktie nosacījumi ir izpildīti;

[..].”

7. Saskaņā ar I pielikumu:

“[..]

III. Šajā pielikumā priekšmetus, kas atbilst “šaujāmieroča” definīcijai, tajā neiekļauj, ja tie:

- a) ar dezaktivēšanas palīdzību ir padarīti pastāvīgi nelietojami, nodrošinot, ka visas šaujāmieroča būtiskās daļas ir padarītas neatgriezeniski nelietojamas un ka tās nav noņemamas, aizvietojamas vai maināmas tā, ka tas ļautu šaujamieroci jebkādā veidā reaktivēt.

[..]

Dalībvalstis veic pasākumus, lai nodrošinātu, ka kompetentā iestāde pārbauda pirmās daļas a) punktā minētos dezaktivēšanas pasākumus, lai tādējādi pārlicinātos par to, ka šaujāmieročim veiktās izmaiņas to padara neatgriezeniski neizmantojamu. Dalībvalstis paredz, ka saistībā ar šādu pārbaudi izsniedz izziņu vai apliecinājumu, kas apstiprina šaujāmieroča dezaktivēšanu, vai arī piestiprina skaidri saredzamu attiecīgu marķējumu uz šaujāmieroča. Komisija saskaņā ar 13.a. panta 2. punktā minēto procedūru izstrādā kopīgas pamatnostādnes par dezaktivācijas standartiem un tehniku, lai nodrošinātu, ka dezaktivētie šaujāmieroči tiek padarīti neatgriezeniski neizmantojami.

[..]”

2. Īstenošanas regula 2015/2403

8. 2. pantā (“Personas un uzņēmumi, kas ir pilnvaroti dezaktivizēt šaujāmieročus”) ir noteikts:

“Šaujāmieroču dezaktivēšanu veic publiskas vai privātas struktūras vai personas, kam atļauts to darīt saskaņā ar valsts tiesību aktiem.”

9. 3. pantā (“Šaujāmieroču dezaktivēšanas verifikācija un apliecināšana”) ir paredzēts:

“1. Dalībvalstis norīko kompetento iestādi, kura verificē, vai šaujāmieroča dezaktivēšana ir veikta saskaņā ar tehniskajām specifikācijām, kas izklāstītas I pielikumā (“verificējošā iestāde”).

2. Ja verificējošā iestāde ir arī tiesīga dezaktivēt šaujāmieročus, dalībvalstis nodrošina skaidru nošķirumu šiem uzdevumiem un personām, kuras tos veic minētajā iestādē.

3. Komisija savā tīmekļa vietnē publicē to verificējošo iestāžu sarakstu, kuras dalībvalstis norīkojušas, ietverot sīku informāciju par verificējošo iestādi, tās simbolu, kā arī kontaktinformāciju.

4. Ja šaujāmieroča dezaktivēšana veikta saskaņā ar I pielikumā norādītajām tehniskajām specifikācijām, verificējošā iestāde šaujāmieroča īpašniekam izsniedz dezaktivēšanas apliecinājumu saskaņā ar III pielikumā sniegto paraugu. Visai informācijai, kas ietverta dezaktivēšanas apliecinājumā, jābūt tās dalībvalsts valodā, kurā dezaktivēšanas apliecinājums izsniegts, kā arī angļiski.

[..]”

10. 7. pantā (“Dezaktivētu šaujamieroču pārvietošana Savienības teritorijā”) ir norādīts:

“1. Dezaktivētus šaujamieročus tikai tad var pārvietot uz citu dalībvalsti, ja tiem ir kopējais īpašais marķējums un tiem ir pievienots dezaktivēšanas apliecinājums saskaņā ar šo regulu.

2. Dalībvalstis atzīst dezaktivēšanas apliecinājumus, kurus izsniegusi cita dalībvalsts, ja apliecinājums atbilst šajā regulā noteiktajām prasībām. Tomēr dalībvalstis, kuras ir ieviesušas papildu pasākumus saskaņā ar 6. pantu, var pieprasīt pierādījumu, ka dezaktivētais šaujamierocis, ko vēlas pārvietot uz to teritoriju, atbilst minētajiem papildu pasākumiem.”

11. 8. pantā (“Paziņošanas prasības”) ir noteikts:

“Dalībvalstis paziņo Komisijai par visiem pasākumiem, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī regula [..].”

12. I pielikumā (“Šaujamieroču dezaktivēšanas tehniskās specifikācijas”) dezaktivēšanas darbības, lai šaujamieročus padarītu neatgriezeniski neizmantojamus, ir noteiktas, balstoties uz trim tabulām:

- I tabulā ir uzskaitīti dažādu tipu šaujamieroči;
- II tabulā ir noteikti vispārīgie principi, kas jāievēro, padarot šaujamieročus neatgriezeniski neizmantojamus,
- III tabulā aprakstītas konkrētas veicamās darbības attiecībā uz katru šaujamieroču tipu to padarīšanai neatgriezeniski neizmantojamus.

13. III pielikumā ir “Dezaktivētu šaujamieroču apliecinājuma paraugs”.

B. Somijas tiesības. Ampuma-aselaki (1/1998)⁵

14. Saskaņā ar 112.a pantu (“Dezaktivētu šaujamieroču pārvietošana un ievēšana Somijā”):

“Personai, kura pārvieto vai ievē Somijā dezaktivētus šaujamieročus, 30 dienu laikā pēc pārvietošanas vai ievēšanas šie šaujamieroči ir jāuzrāda policijas pārvaldē vai Galvenajā policijas pārvaldē, lai tos varētu pārbaudīt.”

15. Saskaņā ar 91. pantu:

“Ja beidzas vai tiek atsaukta atļauja ieroču jomā vai ieroča glabāšanas atļauja privātai lietošanai, policijai ir jāpieņem lēmums par šaujamieroču, ieroču daļu, patronu un īpaši bīstamas municijas izņemšanu, ja vien šie priekšmeti vēl nav nodoti likumīgas atļaujas turētājam.

Policijai ir jālemj par izņemšanu arī tad, ja neatļautu šaujamieroču vai ieroču daļu, neatļautu patronu vai īpaši bīstamas municijas glabātājs pēc savas iniciatīvas ziņo policijai par šādu priekšmetu un nodod to policijai. [..]”

⁵ Likums par šaujamieročiem Nr. 1/1998.

16. Saskaņā ar 112.b panta (“Šaujamočū dezaktivēšana”) 2. punktu:

“Īstenošanas regulā 2015/2403 ir paredzēti noteikumi par personām un iestādēm, kam ir atļauts dezaktivēt šaujamočū, par šaujamočū dezaktivēšanas tehniskajām specifikācijām, par dezaktivētu šaujamočū marķējumu, pārbaudi un verificēšanu, par palīdzības pieprasījumiem, lai veiktu dezaktivēšanu, par papildu dezaktivēšanas pasākumiem, kā arī par dezaktivēto šaujamočū pārvietošanu Eiropas Savienībā.”

II. Fakti, tiesvedība un prejudiciālie jautājumi

17. A, kas profesionāli nodarbojas ar vēsturisku militāro kolekciju priekšmetu tirdzniecību, Austrijā iegādājās trīs trieciensautenes, kuras saskaņā ar sabiedrības B 2017. gada 9. oktobrī izsniegtiem apliecinājumiem bija dezaktivētas.

18. Sabiedrību B Austrijas iestādes atzīst par verificējošo iestādi Īstenošanas regulas 2015/2403 3. panta izpratnē, pat ja tā nomināli nav norādīta šā panta 3. punktā ietvertajā sarakstā.

19. 2017. gada 17. oktobrī A pārveda trieciensautenes uz Somiju un 2017. gada 24. oktobrī saskaņā ar Likuma par šaujamočū 112.a pantu uzrādīja tās Helsinku policijai kopā ar attiecīgajiem dezaktivēšanas apliecinājumiem⁶.

20. 2018. gada 15. februārī Helsinku policija pieņēma Lēmumu Nr. 2018/8575, kurā atzina, ka trieciensautēņu dezaktivēšana neatbilda Īstenošanas regulas 2015/2403 I pielikumā norādītajām tehniskajām prasībām. Tās ieskatā ieroču dezaktivēšanas darbības bija nepilnīgas⁷.

21. Helsinku policija puda viedokli, ka trieciensautenes ir uzskatāmas par ieročiem, kuriem ir vajadzīga atļauja Likuma par šaujamočū izpratnē. Tā kā A nebija nekādas atļaujas, kas ļautu glabāt attiecīgos šaujamočū, esot bijis nepieciešams šos ieročus izņemt.

22. A par šo lēmumu cēla prasību *Helsingin hallinto-oikeus* (Helsinku Administratīvā tiesa, Somija), apgalvojot, ka:

- Somijas policija neesot bijusi kompetenta verificēt ieroču dezaktivēšanu;
- saskaņā ar Īstenošanas regulas 2015/2403 7. panta 2. punktu policijai bija jāatzīst dezaktivēšanas apliecinājums, ko izsniegusi Austrijas norīkotā verificējošā iestāde, proti, sabiedrība B;
- iesniegtie pierādījumi pierādot, ka ieroču dezaktivēšana atbilst tehniskajām prasībām attiecībā uz šaujamočū dezaktivēšanu saskaņā ar Īstenošanas regulas 2015/2403 I pielikumu.

⁶ Pēc minētās iestādes pieprasījuma viņš uzrādīja tos vēlreiz 2017. gada 23. novembrī.

⁷ Tā konstatēja, ka dezaktivēšanas darbībām esot šādi trūkumi: 1) neesot novērsta ieroča un noslēgšanas sistēmas demontāža; 2) ieroča gaiļa mehānisms neesot sametināts kopā ar rāmi un, lai gan gaiļis esot sametināts ar sprūdu, tas nenovērš ne gaiļa kustību, ne gaiļa mehānisma daļu noņemšanu no ieroča; 3) ieroča stobrā esot bijuši tikai pieci diametra izmēra caurumi, nevis Īstenošanas regulā 2015/2403 prasītie seši caurumi; 4) visi metinājumi esot veikti ar MIG metināšanu ar parasto tēraudu, nevis ar Īstenošanas regulā prasīto TIG metināšanu ar ER 316L tipa nerūsējošo tēraudu.

23. Gan Helsinku policija, gan *Poliisihallitus* (Galvenā policijas pārvalde) iesniedza apsvērumus šajā lietā, argumentējot, ka ieročus nevar uzskatīt par dezaktivētiem, jo:

- dezaktivēšana nebija veikta pareizi;
- sabiedrība B nebija iestāde Īstenošanas regulas 2015/2403 3. panta 1. punkta izpratnē, un tā nebija iekļauta šīs regulas 3. panta 3. punktā ietvertajā sarakstā;
- šajā sarakstā bija vienīgi norādīts, ka Austrija ir norīkojusi kā verificējošo iestādi Austrijas Iekšlietu ministriju.

24. A iesniedza atbildes rakstu, kam pievienoja elektroniskā pasta saraksti ar Austrijas Aizsardzības un sporta ministriju, kurā tā apstiprināja, ka sabiedrība B bija Austrijas norīkota verificējošā iestāde Īstenošanas regulas 2015/2403 3. panta 1. punkta izpratnē. Tā arī norādīja, ka Austrija bija norīkojusi kopumā 16 verificējošās iestādes⁸.

25. 2019. gada 26. jūnijā *Helsingin hallinto-oikeus* (Helsinku Administratīvā tiesa) noraidīja A prasību, uzskatot, ka:

- sabiedrība B nebija norādīta kā Austrijas verificējošā iestāde Komisijas tīmekļvietnē, tādēļ dezaktivēšanas apliecinājumi neatbilda Īstenošanas regulai 2015/2403;
- ievestie ieroči nebija atbilstīgi Īstenošanas regulā 2015/2403 paredzētajiem dezaktivēšanas tehniskajiem nosacījumiem.

26. A pārsūdzēja pirmās instances spriedumu *Korkein hallinto-oikeus* (Augstākā administratīvā tiesa, Somija), lūdzot atcelt minēto spriedumu, kā arī Helsinku policijas lēmumu⁹.

27. Helsinku policija un *Poliisihallitus* (Galvenā policijas pārvalde) iebilda pret apelācijas sūdzību un uzsvēra, ka ir jāiesniedz lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu, kam piekrita arī *Korkein hallinto-oikeus* (Augstākā administratīvā tiesa), kas ir iesniegusi Tiesai šādus jautājumus:

“Saistībā ar dezaktivētu šaujamo ierociņu pārvietošanu Savienībā un, ņemot vērā [...] Direktīvas 91/477/EEK [...] normas, kā arī [...] Īstenošanas regulas (ES) 2015/2403 [...] noteikumus, it īpaši šīs regulas 3. panta 1. punktu:

- a) vai valsts iestādes apstiprinātu verificējošo iestādi, kas ir izsniegusi dezaktivēšanas apliecinājumu, var uzskatīt par iestādi Direktīvas 91/477 un Īstenošanas regulas 2015/2403 3. un 7. panta izpratnē, pat ja tā nav norādīta Komisijas sarakstā, kas publicēts saskaņā ar 3. panta 3. punktu, ja dažādas minētās dalībvalsts iestādes ir paziņojušas personai, kas ieved ieročus, ka verificējošā iestāde, kurai ir sabiedrības ar ierobežotu atbildību statuss un kura ir izsniegusi apliecinājumu, ir attiecīgi pilnvarota saskaņā ar regulu un

⁸ Ar A rakstveida apsvērumiem kopā iesniegtā pielikuma 3. un 4. dokuments.

⁹ Savu prasījumu pamatojumam tas iesniedza 2020. gada 11. marta elektroniskā pasta saraksti ar Austrijas Iekšlietu ministriju, saskaņā ar kuru atbilstoši Austrijas tiesību aktiem Austrijas Aizsardzības ministrija (attiecībā uz militāriem nolūkiem paredzētiem šaujamo ierociņiem) un Austrijas Iekšlietu ministrija (attiecībā uz civiliem nolūkiem paredzētiem šaujamo ierociņiem) noteiktiem komersantiem atļāva verificēt šaujamo ierociņu dezaktivēšanu.

b) vai par verificējošo iestādi, ko dalībvalsts ir izraudzījusi ieroču dezaktivēšanai, var iesniegt arī citu, no valsts iestādes iegūtu pierādījumu, kas nav iekļaušana Komisijas tīmekļvietnē publicētajā sarakstā atbilstoši Īstenošanas regulas 2015/2403 3. panta 3. punktam, lai šīs verificējošās iestādes izsniegtais dezaktivēšanas apliecinājums atbilstu regulā noteiktajām prasībām, saskaņā ar kurām dalībvalstij ir jāatzīst citā dalībvalstī izsniegts dezaktivēšanas apliecinājums atbilstoši regulas 7. panta 2. punktam?”

III. Tiesvedība Tiesā

28. Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu tika reģistrēts Tiesā 2021. gada 7. maijā.

29. Rakstveida apsvērumus ir iesnieguši A, *Poliisihallitus* (Galvenā policijas pārvalde), Somijas valdība un Eiropas Komisija, kas piedalījās 2022. gada 18. maija tiesas sēdē.

30. Austrijas valdība rakstveidā atbildēja uz jautājumiem, ko tai bija uzdevusi Tiesa.

IV. Vērtējums

A. Ievada apsvērumi

31. “Dezaktivēta ieroča” jēdziens ir piedzīvojis nozīmīgas izmaiņas tiesību aktos:

- attiecībā uz šaujāmieroču dezaktivēšanu Direktīvas 91/477 sākotnējās redakcijas I pielikuma III daļā bija vienīgi ietverta atsauce uz valsts tiesībām;
- ar Direktīvu 2008/51 tika grozīts Direktīvas 91/477 4. pants, nosakot dalībvalstīm pienākumu nodrošināt “vai nu ka jebkurš šaujamierocis vai detaļa, ko laiž tirgū, ir marķēta un reģistrēta saskaņā ar šo direktīvu, vai arī ka tā ir dezaktivēta”;
- Direktīvā 2008/51 Komisijai tika noteikts pienākums izstrādāt “kopīgas pamatnostādnes par dezaktivācijas standartiem un tehniku, lai nodrošinātu, ka dezaktivētie šaujāmieroči tiek padarīti neatgriezeniski neizmantojami”. Rezultātā tika pieņemta Īstenošanas regula 2015/2403¹⁰;
- tomēr dezaktivētie ieroči turpināja neietilpt šaujāmieroča definīcijā līdz Direktīvas (ES) 2017/853¹¹ pieņemšanai, kurā tie ietilpst tās piemērošanas jomā.

¹⁰ Šie pienākumi bija jāizpilda, pamatojoties uz starptautiskām saistībām, ko Savienība uzņēmusies kā Protokola par šaujāmieroču, to detaļu, sastāvdaļu un municijas nelegālas izgatavošanas un aprites apkarošanu, kas papildina Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvenciju pret transnacionālo organizēto noziedzību, kas noslēgts ar Padomes Lēmumu 2014/164/ES (OV 2014, L 89, 7. lpp.), līgumslēdzēja puse.

¹¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (2017. gada 17. maijs), ar ko groza Padomes Direktīvu 91/477/EEK par ieroču iegādes un glabāšanas kontroli (OV 2017, L 137, 22. lpp.).

32. Lai gan Direktīva 2017/853 nebūtu piemērojama šajā lietā *ratione temporis*, tā apstiprina likumdošanas tendenci pastiprināt precīzas garantijas, lai šaujamo ierociņu deaktivēšana būtu neatgriezeniska tādējādi, ka tos nevar reaktivēt¹².

B. Pirmais prejudiciālais jautājums

33. Iesniedzējtiesa vēlas zināt, vai šīs lietas pārrobežu kontekstā verificējošajai iestādei, kas izsniegusi deaktivēšanas apliecinājumu, ir tādas pilnvaras, lai gan tā nav iekļauta Komisijas publicētajā sarakstā¹³ saskaņā ar Īstenošanas regulas 2015/2403 3. panta 3. punktu un tai ir sabiedrības ar ierobežotu atbildību statuss.

34. Prejudiciālais jautājums, kas skar deaktivētu ierociņu pārvietošanas formālo pusi, tādējādi attiecas uz piemērojamā regulējuma diviem aspektiem:

- pirmkārt, vai tas, ka privāttiesību subjekts varētu būt verificējošā iestāde, ir pretrunā Īstenošanas regulas 2015/2403 3. panta 1. punktam;
- otrkārt, vai katras dalībvalsts norīkotajām verificējošajām iestādēm ir jābūt iekļautām sarakstā, kas Komisijai jāpublicē saskaņā ar Īstenošanas regulas 2015/2403 3. panta 3. punktu.

1. Privāttiesību subjekti kā verificējošās iestādes

35. Saskaņā ar Īstenošanas regulas 2015/2403 3. panta 1. punktu, skatot to kopsakarā ar Direktīvas 91/477 I pielikuma III daļas otro daļu, dalībvalstīm ir jānorīko “kompetentā iestāde”, lai verificētu, vai šaujamo ierociņu deaktivēšana ir notikusi saskaņā ar tehniskajām specifikācijām, kas izklāstītas I pielikumā.

36. Šīs tiesību normas pēdējā daļā papildus ir norādīts, ka “kompetentā iestāde” tiek saukta arī par “verificējošo iestādi”. Šo divu terminu (parasta) pielīdzināšana rada dažas interpretācijas problēmas, kuras tūlīt aplūkošu.

37. Lietas dalībnieku apsvērumi atklāj pretējus viedokļus par verificējošo iestāžu būtību:

- Somijas valdība un tās policijas iestādes atbalsta stingru pieeju tādējādi, ka tikai *publiskas* struktūras var veikt verificēšanas funkcijas;
- Komisijai un A ir pretējs viedoklis: nav šķēršļu *privātam* uzņēmumam uzticēt uzdevumu verificēt un apliecināt šaujamo ierociņu deaktivēšanu.

¹² “Teinteresētās personas, ar kurām Komisija apspriedās, piekrit, ka deaktivēto šaujamo ierociņu atjaunošana ir vērā ņemams līdzeklis, lai iegūtu ierociņus izmantošanai noziedzīgos nolūkos, un uzskata, ka prioritārā kārtībā ir jāsaskaņo deaktivēšanas noteikumi, lai šādu praksi novērstu” (Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinuma par tematu “Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar ko groza Padomes Direktīvu 91/477/EEK par ierociņu iegādes un glabāšanas kontroli” COM(2015) 750 *final* – 2015/0269 (COD) 2.7. punkts).

¹³ Iesniedzējtiesa apgalvo (tās lēmuma 23. punktā), ka brīdī, kad tika sagatavots lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu, saraksts nebija pieejams Komisijas tīmekļvietnē. Migrācijas un iekšlietu ģenerāldirektorāts (*DG HOME*) bija to informējis *Europe Direct* saziņas centrā, ka saraksts tiek pārskatīts un ka aktualizēta versija būšot pieejama 2021. gada beigās.

38. Vārda “iestāde” izmantošana Īstenošanas regulas 2015/2403 3. panta 1. punktā principā liek domāt par verificējošās funkcijas veicēja “publisko” raksturu. Pēc definīcijas “iestādei” ir raksturīgi piedalīties *imperium* darbībās, kas piemīt publiskajai varai¹⁴.

39. Šī pieeja ir nostiprināta Īstenošanas regulas 2015/2403 3. apsvērumā: dalībvalstis rīkojas, “lai nodrošinātu, ka kompetentā iestāde pārbauda dezaktivēšanas pasākumus”.

40. Tāpat un no sistēmiskā viedokļa Īstenošanas regulas 2015/2403 2. un 3. pantā ir nošķirta:

- šaujāmieroču *dezaktivēšana*, ko kā materiālu darbību var veikt bez izšķirības publiskas un privātas iestādes;
- *verificēšana*, ka ieroči ir pareizi dezaktivēti, kas ir funkcija, ko ekskluzīvi veic “kompetentā iestāde”. Attiecībā uz verificēšanu pretstatā dezaktivēšanas materiālajām darbībām nav minētas privātas iestādes, kas šķietami apstiprina, ka pārbaudi var veikt tikai valsts iestādes.

41. Pēc šajā lietā piemērojamām normām turpmākās tiesību aktu izmaiņas ir vērstas šajā pašā virzienā. Īstenošanas regula (ES) 2018/337¹⁵ jaunā redakcijā izsaka Regulas 2015/2403 3. panta 1. punktu, norādot, ka “dalībvalstis norīko kompetento valsts iestādi, kura verificē, vai šaujāmieroča dezaktivēšana ir veikta saskaņā ar tehniskajām specifikācijām, kas izklāstītas I pielikumā [..]”.

42. Mērķis ir bijis izveidot *publisku* kontroles režīmu, lai pārbaudītu šaujāmieroču dezaktivēšanu, un šī funkcija ir uzticēta valsts *iestādēm*.

43. Taču Savienības tiesību akti nenonāk tiktāl, lai liktu dalībvalstīm savās administratīvajās struktūrās obligāti izveidot tehniskos dienestus, kas būtu spējīgi izpildīt šo verificēšanas darbību. Mēģināšu izskaidrot, kādēļ, manuprāt, var uzticēt šo uzdevumu iestādēm (tās var saukt šādi vai citos sinonīmos)¹⁶, kam ir privāttiesiska forma, ar nosacījumu, ka tās sniedz konkrētas garantijas.

44. Neviena šīs jomas Savienības atsauces norma nenosaka, kā konkrēti valsts iestādēm ir jānodrošina Īstenošanas regulas 2015/2403 I pielikuma kritēriju izpilde. Dalībvalstīm ir jānosaka, kuras iestādes veiks verificēšanas uzdevumu, un tās kārtību.

¹⁴ Par klasisku nošķiršanu starp *iure gestionis* un *iure imperii* veiktām darbībām skat. 2020. gada 7. maija spriedumu *Rina* (C-641/18, EU:C:2020:349) attiecībā uz Briseles I Regulu (Padomes Regula (EK) Nr. 44/2001 (2000. gada 22. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzišanu un izpildi civillietās un komercietās (OV 2001, L 12, 1. lpp.)) 1. panta 1. punktu.

¹⁵ Komisijas Īstenošanas regula (2018. gada 5. marts), ar kuru groza Īstenošanas regulu (ES) 2015/2403, ar ko izstrādā kopīgas pamatnostādnes par dezaktivēšanas standartiem un metodēm, lai nodrošinātu, ka dezaktivētie šaujāmieroči tiek padarīti neatgriezeniski neizmantojami (OV 2018, L 65, 1. lpp.). Tās mērķis ir tāds, ka “Īstenošanas regulā (ES) 2015/2403 paredzētajiem noteikumiem par šaujāmieroču dezaktivēšanu būtu jāatspoguļo ar Direktīvu (ES) 2017/853 ieviestie jaunie noteikumi par dezaktivēšanu un vajadzētu būt ar tiem saskanīgiem” (5. apsvērumš). Tiesas sēdē tika pausts, ka, grozot 3. panta 1. punktu, Īstenošanas regulas 2018/337 dažu valodu versijām lietvārdam “iestāde” nav pievienots vārds “valsts”.

¹⁶ Dažādās valodu versijās tiek izmantots gan vārds “struktūra” (*organisme* franču valodā, *organismo* itāļu valodā), gan vārds “iestāde” (*entidad* spāņu valodā; *entity* angļu valodā; *entidade* portugāļu valodā; *entitatea* rumāņu valodā; *entiteit* nīderlandiešu valodā). Vācu valodas versijā ir izmantots termins *Behörde*.

45. Dalībvalstis, ja Savienības tiesībās nav paredzēts citādi, saglabā savu pašorganizācijas spēju. Vispārēji nekas neliedz tām piešķirt privātām struktūrām sabiedrisko interešu uzdevumu īstenošanu, arī tad, ja šo uzdevumu pamatā ir Savienības tiesiskais regulējums, kas neliedz šādu piešķiršanu¹⁷.

46. Tāpat dalībvalstis var pilnvarot tās iestādes deleģēt noteiktas tiesības privātām iestādēm¹⁸ vai ieviest sadarbības mehānismus ar privātspektora uzņēmumiem, lai tiem uzticētu šo pilnvaru īstenošanu, īstenojot atbilstošu kontroli¹⁹.

47. Manuprāt, Īstenošanas regula 2015/2403 atļauj izmantot tādas pašas metodes. Organizatoriskās autonomijas vienīgais ierobežojums ir tas, ka dalībvalstis *neatceļ* modeli ar valsts iestādi kā galīgi atbildīgo par šaujāmieroču dezaktivēšanas verificēšanas procesu.

48. Citiem vārdiem sakot – sabiedrības interesēs uzticēt privātam uzņēmumam veikt verificējošas iestādes uzdevumu var, ja uz šo uzdevumu attiecināmie nosacījumi nesagroza Direktīvas 91/477 un Īstenošanas regulas 2015/2403 publisko tiesību sistēmu.

49. Tādēļ uzskatu, ka privātas iestādes var verificēt ieroču dezaktivēšanu ar nosacījumu, ka tās ir pakļautas *istas* valsts iestādes rīkojumiem un faktiskai kontrolei. Šai valsts iestādei ir kompetence uzraudzīt, kā ir veikta dezaktivēšana, bet tā var deleģēt tās izpildi privātām iestādēm.

50. Austrijas valdība, 2022. gada 22. aprīlī atbildot uz Tiesas jautājumiem, puda, ka valsts tiesību akti ļauj Iekšlietu ministrijai un Aizsardzības ministrijai pilnvarot noteiktus profesionālus verificēt, ka ieroči ir tikuši dezaktivēti. Verificēšana nozīmē, ka pilnvarota privātpersona šo ministriju vadībā veic deleģētu uzdevumu, ko tai deleģējušas valsts iestādes²⁰.

51. Tiesas sēdē gan Somijas iestādes, gan Komisija kritiski izteicās par Austrijas modeli, uzsverot atzīto privāto verificējošo iestāžu skaitu (16)²¹, kā arī to, ka informācijas par tām nav Komisijai iesniegtajā sarakstā, kurā ir minēta tikai Iekšlietu ministrija.

52. Lai kā šis modelis būtu vērtējams (tiesas sēdē Komisija apstiprināja, ka to izvērtē²², lai izlemtu, vai veiks kādus pasākumus attiecībā uz to), pirmais prejudiciālais jautājums ir formulēts abstrakti un tādēļ nav nepieciešams, lai Tiesa izvērtētu konkrētajā dalībvalstī ieviesto sistēmu.

¹⁷ Tiesa tik vispārējā jomā kā joma par tiesas iedarbības direktīvas normu tiesisko regulējumu atzina, ka uz šīm normām var atsaukties “pret organizāciju vai struktūru – lai arī tā ir privāto tiesību subjekts –, kurai dalībvalsts ir uzdevusi veikt uzdevumu sabiedrības interesēs un kurai šim nolūkam ir piešķirtas īpašas pilnvaras salīdzinājumā ar noteikumiem, kas piemērojami attiecībās starp privātpersonām” (2017. gada 10. oktobra spriedums *Farrell* (C-413/15, EU:C:2017:745), 35. punkts).

¹⁸ Deleģēšana automātiski nenozīmē, ka attiecīgās darbības tiek veiktas, “īstenojot publisko varu”. Tiesas judikatūra par šo jautājumu izslēdz, ka papildinošas vai sagatavojošas darbības tiktu uzskatītas par tiešu un konkrētu darbību valsts varas īstenošanā LESD 51. panta 1. punkta izpratnē, un šī atkāpe būtu piemērojama tikai galīgas nepieciešamības gadījumā. No cita viedokļa 2020. gada 7. maija spriedumā *Rina* (C-641/18, EU:C:2020:349), 39. punkts, ir norādīts, ka “tas vien, kas noteiktas pilnvaras ir deleģētas ar publiskās varas aktu, nenozīmē, ka šīs pilnvaras tiek īstenotas *iure imperii*”.

¹⁹ Savienības tiesību akti nepārprotami atļauj privāto iestāžu iesaisti, lai izpildītu publiskus uzdevumus dažās nozarēs. Skat., piemēram, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/45/ES (2014. gada 3. aprīlis) par mehānisko transportlīdzekļu un to piekabju periodiskajām tehniskajām apskatēm un par Direktīvas 2009/40/EK atcelšanu (OV 2014, L 127, 51. lpp.) 4. panta 2. punktu: “Tehniskās apskates veic reģistrācijas dalībvalsts vai publiskā struktūra, kurai dalībvalsts uzticējusi šo uzdevumu, vai struktūras vai uzņēmumi, kas izraudzīti šim nolūkam un kas ir minētās dalībvalsts uzraudzībā, *tostarp attiecīgi pilnvarotas privātas struktūras*”. Mans izcēlums.

²⁰ Austrijas valdība uzskata (tās atbildes 17. punkts), ka deleģētais profesionālis funkcionāli darbojas kā deleģējošās publiskās iestādes struktūra. Deleģējošā iestāde ir atbildīga par sabiedriskas nozīmes uzdevuma īstenošanu, ko veic profesionālis. Austrijas konstitucionālā judikatūra nosaka, ka uz deleģēšanu attiecas stingri nosacījumi un ka administratīvajai struktūrai tiek nodrošinātas norāžu sniegšanas un uzraudzības vai kontroles tiesības (šajā gadījumā Iekšlietu ministrijai un Aizsardzības ministrijai, kas īsteno pārvaldes tiesības un var sniegt norādījumus verificējošajām iestādēm).

²¹ Saskaņā ar Komisijas sniegtajiem datiem neviena dalībvalsts neizmanto šo modeli.

²² Komisija šķiet satraukta it īpaši par privāto verificējošo iestāžu skaitu un *faktisko* iespēju, ka tās kontrolētu valsts iestāde.

2. Īstenošanas regulas 2015/2043 3. panta 3. punktā minētais saraksts

53. Saskaņā ar Īstenošanas regulas 2015/2403 3. panta 3. punktu “Komisija savā tīmekļa vietnē publicē to verificējošo iestāžu sarakstu, kuras dalībvalstis norīkojušas [..]”.

54. Iesniedzējtiesa vēlas zināt, vai ietveršana šajā sarakstā ir obligāts nosacījums, lai verificējošās iestādes par tādām uzskatītu, vai, neesot ne tuvu šai konstitutīvajai iedarbībai, šī saraksta funkcija ir tikai informatīva.

55. Manuprāt, Īstenošanas regulas 2015/2403 3. panta 1. un 3. punktā ir atbalstīts otrais no šiem viedokļiem: kompetence norīkot verificējošās iestādes ir dalībvalstīm, bet saraksts atspoguļo (vai tam būtu jāatspoguļo) to jau norīkotās iestādes tikai deklaratīvi un nevis ar konstitutīvu nozīmi²³.

56. Kā uzsver Komisija tās rakstveida apsvērumos, ne Direktīvas 91/477 I pielikuma III daļa, ne Īstenošanas regulas 2015/2403 3. panta 3. punkts nepiešķir tai kompetenci izlemt, kuras ir “verificējošās iestādes”. Nav arī prasīts, lai tās būtu vienīgi tās iestādes, kuras pēc tam, kad katra dalībvalsts tās norīkojusi, ir iekļautas sarakstā, kas publicēts Komisijas tīmekļvietnē²⁴.

57. Ir tiesa, ka pārrobežu vidē tiesiskā drošība nosaka, ka verificējošo iestāžu noteikšanas pamatā ir sistēma, kuras publiskums ļauj droši uzzināt katras dalībvalsts norīkotās iestādes.

58. Tādējādi “noteiktas pārvietošanās brīvības” nodrošināšana, kas minēta Direktīvas 2008/51 1. apsvērumā, ir labāk īstenojama ar mehānismu, kas mazina šķēršļus tirdzniecībai starp dalībvalstīm. Uzņemošās valsts iestādei, kurai iesniedz dezaktivētu ieroci, ir vieglāk izvērtēšanu veikt, ja dezaktivēšanu izcelsmes valstī ir verificējusi un apliecinājusi iestāde, kuras statuss iekļaušanas sarakstā fakta dēļ netiek apstrīdēts.

59. Tomēr šie apsvērumi nevar ietekmēt nedz to, kas izriet no normas teksta, nedz kontekstu, kurā tā iederas: ietveršana Īstenošanas regulas 2015/2403 3. panta 3. punktā minētajā sarakstā nav spēkā esamības nosacījuma, lai iegūtu verificējošās iestādes *statusu*.

60. Šo *statusu* iegūst nevis tāpēc, ka iestāde ir iekļauta sarakstā, bet gan tāpēc, ka attiecīgā dalībvalsts ir devusi pilnvarojumu. Spēja norīkot kompetentās iestādes, kas pārbaudītu un apliecinātu šaujamo dezaktivēšanu, ekskluzīvi piemīt dalībvalstij, un Komisijas uzdevums publicēt sarakstu ir tikai papildinošs.

61. Kad dalībvalsts ir piešķirusi šādu pilnvarojumu, saraksts, kā jau teicu, ir vēlamais, bet ne vienīgais apliecināšanas līdzeklis par to, ka dezaktivēšanas apliecinājumu ir izsniegusi pilnvarota verificējošā iestāde.

62. Pamatojoties uz iepriekš minēto, ja iestāde nav iekļauta sarakstā, nekas neliedz ieroci importētājam iesniegt dezaktivēšanas apliecinājumu un ar citiem tiesiskiem līdzekļiem pierādīt, ka verificējošajai iestādei, kas to ir izsniegusi, šis statuss piemīt likumīgi (proti, ka to kā tādu ir norīkojusi dalībvalsts).

²³ Faktiski iekļaušana sarakstā, strikti runājot, neietekmē katras dalībvalsts īstenoto pasākumu atbilstību Īstenošanas regulas 2015/2403 saturam. Mans arguments lietas *Poltorak* (C-452/16 PPU, EU:C:2016:782) secinājumos, 64.–66. punkts, man šķiet pēc analogijas piemērojams šajā lietā. Attiecīgajā lietā runa bija par paziņošanu Padomes Ģenerālsēkretariātam par to, kuras iestādes ir kompetentas izsniegt vai izpildīt Eiropas apcietināšanas orderi saskaņā ar dalībvalsts tiesībām.

²⁴ Komisijas rakstveida apsvērumu 26. punkts, kas tika apstiprināts tiesas sēdē.

63. Iepriekš teikto nevajadzētu uztvert kā Īstenošanas regulas 2015/2403 3. panta 3. punktā minētā saraksta vērtības *trivializēšanu*. Šai normai, tāpat kā citām šīs regulas normām nevajadzētu palikt tikai tukšiem vārdiem. Iepriekšēja droša zināšana, kuras ir katras dalībvalsts verificējošās iestādes, uzlabo uzticamību sistēmai kopumā.

64. Turklāt Īstenošanas regulas 2015/2403 8. pants dalībvalstīm nosaka pienākumu lojāli sadarboties ar Komisiju un paziņot tai “par visiem pasākumiem, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī regula”. Tostarp ir pienākums paziņot “sīku informāciju par verificējošo iestādi, tās simbolu, kā arī kontaktinformāciju”, kas paredzēta 3. panta 3. punktā.

65. Nepaziņošana nozīmē ne tikai papildu grūtības pierādīt, ka deaktivēšanas apliecinājumu ir izsniegusi verificējošā iestāde, bet arī dalībvalsts tiesiska pienākuma neizpildi. Komisijai ir jāveic nepieciešamie pasākumi, lai novērstu šī pienākuma neizpildi.

C. Otrais prejudiciālais jautājums

66. Ar otro prejudiciālo jautājumu iesniedzējtiesa vēlas zināt:

- vai “par verificējošo iestādi, ko dalībvalsts ir izraudzījusi [..], var iesniegt arī citu, no valsts iestādes iegūtu pierādījumu”;
- vai šajā gadījumā attiecīgās verificējošās iestādes izsniegto deaktivēšanas apliecinājumu “ir pienākums” atzīt citā dalībvalstī saskaņā ar Īstenošanas regulas 2015/2403 7. panta 2. punktu.

1. Verificējošās iestādes atzīšana

67. Veidā, kādā to formulējusi iesniedzējtiesa, tās otrā prejudiciālā jautājuma pirmā daļa lielā mērā pārklājas ar pirmo jautājumu.

68. Ja, kā ierosinu, verificējošās iestādes iekļaušana Komisijas sarakstā nav būtisks nosacījums, lai varētu iegūt šo *statusu*, man šķiet loģiski pieņemt citus pierādīšanas līdzekļus, kas apliecina, ka šo iestādi ir norīkojusi dalībvalsts.

69. Manuprāt, nekas neliedz šo faktu konstatēt ar oficiāliem izcelsmes valsts iestādes izsniegtiem dokumentiem, pat ja tādu vai citādu iemeslu dēļ norīkojums nav ticis atspoguļots Komisijas publicētajā sarakstā.

2. Deaktivēšanas apliecinājuma atzīšana

70. Šī paša prejudiciālā jautājuma otrā daļa attiecas uz dalībvalsts atzīšanas *pienākumu* attiecībā uz deaktivēšanas apliecinājumu, ko izsniegusi citas dalībvalsts verificējošā iestāde.

71. Ir vispārējs noteikums, ka deaktivētus šaujamočus var pārvietot uz citu dalībvalsti tikai tad, ja tiem ir kopējs īpašs marķējums un tiem ir klāt deaktivēšanas apliecinājums.

72. Saskaņā ar Īstenošanas regulas 2015/2403 7. panta 2. punktu “dalībvalstis atzīst dezaktivēšanas apliecinājumus, kurus izsniegusi cita dalībvalsts, ja apliecinājums atbilst šajā regulā noteiktajām prasībām”²⁵.

73. Protams, minētajam pantam ir preskriptīvs formulējums: “dalībvalstis *atzīst* [..]” (mans izcēlums). Tomēr šis uzdevums tiek tūlīt precizēts, izvirzot nosacījumu, ka apliecinājumi atbilst “šajā regulā noteiktajām prasībām”.

74. Apliecinājuma atzīšana, ko veic cita dalībvalsts, kas nav izsniedzēja dalībvalsts, tādējādi nav ne automātiska, ne beznosacījuma. Gluži pretēji – tā notiek tikai tad, ja apliecinājums atbilst Īstenošanas regulā 2015/2403 noteiktajām prasībām, kas var būt gan formālas, gan materiālas:

- formālās prasības attiecas uz izmantoto veidlapas paraugu (regulas III pielikuma dezaktivēšanas apliecinājums) un uz to izsniegušās verificējošās iestādes kompetenci. Apliecinājumu iesniedz uzņemošās valsts kompetentajai iestādei, lai tā varētu pārlicināties, ka to ir izsniegusi izcelsmes valsts norikota verificējošā iestāde;
- materiālās prasības attiecas uz dezaktivēšanas darbībām, kurām ir jāatbilst regulas I pielikumā noteiktajām tehniskajām specifikācijām. Uzņemošās valsts iestāžu veikta pārbaude, ka izcelsmes valstī ir ievērotas šīs tehniskās specifikācijas, tomēr rada zināmas problēmas. Lai gan materiālās prasības nav minētas iesniedzējtiesas jautājumos²⁶, domāju, ka ir lietderīgi tās minēt, lai pienācīgi noteiktu šajā lietā iesaistītos principus un intereses.

75. Pirmajā acu uzmetienā varētu domāt, ka dezaktivētu šaujamieroču aprīte Savienības iekšienē iekļaujas *klasiskajā* savstarpējas atzīšanas shēmā, kas ir piemērojama analogiem dokumentiem preču aprītes un pakalpojumu sniegšanas ietvaros.

76. Tomēr uzskatu, ka šī iekļaušanās ir jāprecizē.

77. Pirmkārt, Direktīvā 2008/51 ir uzsvērts, ka tā līdzsvaro “saistības nodrošināt *noteiktu* šaujamieroču pārvietošanas brīvību Kopienā, no vienas puses, un nepieciešamību *kontrolēt* šo brīvību ar drošības garantijām [..], no otras puses”²⁷.

78. Direktīvas 91/477 12. panta 3. punkts tā sākotnējā redakcijā jau atspoguļoja, ka šaujamieroču pārvietošanas brīvības ierobežojumi bija apzināti un ka “saskaņā ar līgumiem par valstu dokumentu savstarpēju atzīšanu, divas vai vairāk dalībvalstis var paredzēt elastīgākus noteikumus šaujamieroču aprītei savās teritorijās nekā šajā pantā noteiktie”.

79. Otrkārt, tādu šaujamieroču pārvietošanas Kopienas teritorijā regulējums, attiecībā uz kuru “tiek izveidots minimāli saskaņots regulējums”²⁸, ir pretrunā citām pilnīgas saskaņošanas normām, kas reglamentē tādu preču pārrobežu aprīti, kuru pārvietošana var būt saistīta ar risku.

²⁵ Tiesas sēdē visi lietas dalībnieki piekrita, ka šis pants nosaka apliecinājumu savstarpējas atzīšanas sistēmu, kuras pamatā ir savstarpēja uzticēšanās starp dalībvalstīm.

²⁶ Kā jau minēju (13. zemsvitras piezīme), iesniedzējtiesa uzsver, ka Helsinku policija konstatēja, ka ieroču dezaktivēšana bija veikta ar būtiskiem trūkumiem.

²⁷ Direktīvas 2008/51 1. apsvēruma. Mans izcēlums.

²⁸ Spriedums, 2019. gada 3. decembris, Čehijas Republika/Parlaments un Padome (C-482/17, EU:C:2019:1035), 47. punkts.

80. Šajos pēdējos gadījumos galvenais princips ir brīvas aprites princips, saskaņā ar kuru dalībvalstis nedrīkst tās teritorijā aizliegt, ierobežot vai likt šķēršļus laišanai tirgū vai nodošanai ekspluatācijā precēm, kuras atbilst attiecīgās normas prasībām.

81. Pat pilnīgi saskaņotā regulējumā valsts iestādēm tiek piešķirtas noteiktas *a posteriori* kontroles tiesības, lai noteiktu sistēmas trūkumus un kļūdas. Šajā nolūkā ir izstrādātas vairākas drošības klauzulas, kas novērš vai labo nepilnības Savienības līmenī, aktivējot procesu, kurā iesaistās Komisija un visas dalībvalstis²⁹.

82. Taču, ja Direktīva 91/477, kas grozīta ar Direktīvu 2008/51, un Īstenošanas regula 2015/2403 konkrēti nepiešķir šīs kontroles tiesības dalībvalstīm, attiecībā uz dezaktivētiem ieročiem tas skaidrojams ar to, ka tās nav būtiskas, ņemot vērā tieši ierobežojumus, kas attiecas uz šo ieroču *parastu* pārvietošanu.

83. Kad notiek ieroču pārvietošana starp dalībvalstīm, saņemošās valsts iestāde īsteno pilnīgu iesaisti attiecībā uz ieročiem, *pirms* galīgi atļaut ievest tos valsts teritorijā. Pilnvarojums to darīt izriet no Direktīvas 91/477.

84. Saskaņā ar Direktīvas 91/477 14. panta pirmo ievilkumu “dalībvalstis pieņem visus attiecīgos noteikumus, kas aizliedz iekļūt to teritorijā: šaujamierocim, izņemot 11. un 12. pantā noteiktos gadījumus, ar nosacījumu, ka tajos noteiktie nosacījumi ir izpildīti”³⁰.

85. Šie divi panti reglamentē dažādu veidu šaujamieroču pārvietošanu Savienībā, uz ko attiecas sarežģīta procedūra (11. pants)³¹, vai, ja tas attiecas uz šo ieroču glabāšanu ceļojuma laikā caur divām vai vairāk dalībvalstīm, nepieciešama šo dalībvalstu atļauja (12. pants).

86. Kā tika pausts tiesas sēdē, formalitātes dezaktivētu šaujamieroču pārvietošanai Savienībā ietver šo ieroču un to dezaktivēšanas apliecinājumu iesniegšanu uzņemošās valsts iestādēm, kurām katrā ziņā ir jāpārbauda ieroči un apliecinājumi, lai izvērtētu apliecinājumu atbilstību ieročiem un noteikto prasību izpildi³².

87. Taču deklarēšanas un uzrādīšanas procesā (kas nav saderīgs ar *relatīvu* šaujamieroču pārvietošanas brīvību, kas ir ierobežota, ņemot vērā to acīmredzamo bīstamību) uzņemošās valsts iestādes nevar *pievērt acīs* uz apliecinājumiem, kuru neatbilstība Īstenošanas regulā 2015/2403 noteiktajām prasībām atklājas pirmšķietami.

²⁹ Lietas *Fédération des entreprises de la beauté* (C-4/21, EU:C:2022:221) secinājumos biju pievērsies drošības klauzulu piemērošanai Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1223/2009 (2009. gada 30. novembris) par kosmētikas līdzekļiem (OV 2009, L 342, 59. lpp.) ietvaros, kuras mērķis ir pilnīgi saskaņot Savienības normas šajā nozarē. Pat ja saskaņā ar to dalībvalstis nenoraidītu, neaizliegtu vai neierobežotu kosmētikas līdzekļu darišanu pieejamu tirgū, ja tie atbilst regulas prasībām, tās var piemērot šīs pagaidu rakstura klauzulas, vienlaikus aizsargājot kosmētikas līdzekļu iekšējā tirgus vienotību, pēdējo vārdu atstājot Komisijai.

³⁰ Direktīvas 91/477 6. apsvērumā bija noteikts, ka “pārvietošanās no vienas dalībvalsts uz otru ar ieroci būtu principā jāaizliedz”.

³¹ Ja dalībvalsts, kurā atrodas ieroči pirms pārvešanas, atļauj šādu pārvešanu, tā izsniedz licenci, kas ietver visas 11. panta 2. punkta pirmajā daļā minētās ziņas. Šāda licence pavada šaujamieroci, kamēr tas sasniedz galamērķi; to uzrāda vienmēr, kad to pieprasa dalībvalstu iestādes.

³² *A fortiori* saņemošās iestādes var pārbaudīt, vai dezaktivētie ieroči atbilst “papildu pasākumiem”, kas pārsniedz Regulas 2015/2403 I pielikumā noteiktās tehniskās specifikācijas, kas minētas tās 6. pantā. Tiesas sēdē tika konstatēts, ka ne Austrijas Republika, ne Somija nav noteikušas šāda veida pasākumus.

88. Šajā gadījumā, ja šīm iestādēm ir nopietni iemesli aizdomām, ka izcelsmes valsts verificējošās iestādes izsniegtie apliecinājumi neatbilst minētajām prasībām, tās var veikt atbilstošas pārbaudes (tostarp iesniegt palīdzības pieprasījumu atbilstoši Īstenošanas regulas 2015/2403 4. pantam) un eventuāli neņemt tos vērā, ja konstatētie trūkumi ir būtiski³³.

89. Varētu domāt, ka uz dezaktivētiem ieročiem, tā kā tie neieklaujas šaujamieroču jēdzienā, neattiecas procedūras to pārvietošanai no vienas dalībvalsts uz citu. Tomēr neuzskatu, ka tā būtu, vairāku iemeslu dēļ:

- jebkuram ierocim ir noteiktas “būtiskās sastāvdaļas”. Dezaktivēšanas mērķis ir tieši nodrošināt, “ka visas šaujamieroča būtiskās daļas ir padarītas neatgriezeniski nelietošanas un ka tās nav noņemamas, aizvietošanas vai maināmas”³⁴;
- dažas no šīm būtiskajām sastāvdaļām pašas ir šaujamieroči saskaņā ar Direktīvas 91/477 1. panta 1.b punkta definīciju, kas ietver tekstā to, kas jau sākotnēji bija paredzēts I pielikuma II daļas b) apakšpunktā;
- šajos apstākļos ir grūti apstrīdēt, ka uzņēmošās valsts kompetentajai iestādei bija tiesības pārbaudīt un klasificēt dezaktivētus ieročus kā tādus, kuros ietilpst “būtiskas šaujamieroču daļas”, kuru neitralizācija arī ir jākonstatē.

90. Īsumā – uzņēmošajā valstī tās iestāžu veikta pārbaude par to, vai dezaktivētu ieroču pārbaudes apliecinājums atbilst noteiktajām formālajām un materiālajām prasībām, novērš risku un ļauj aizsargāt sabiedrības drošību: ieroči netiek ielaisti tās teritorijā kā dezaktivēti ieroči, kamēr netiek pārbaudīts, ka tie faktiski tādi arī ir.

V. Secinājumi

91. Ņemot vērā iepriekš minēto, iesaku Tiesai atbildēt *Korkein hallinto-oikeus* (Augstākā administratīvā tiesa, Somija) šādi:

- 1) Padomes Direktīvas 91/477/EEK (1991. gada 18. jūnijs) par ieroču iegādes un glabāšanas kontroli 3. pants un Komisijas Īstenošanas regulas (ES) 2015/2403 (2015. gada 15. decembris), ar ko izstrādā kopīgas pamatnostādnes par dezaktivēšanas standartiem un metodēm, lai nodrošinātu, ka dezaktivēti šaujamieroči tiek padarīti neatgriezeniski neizmantojami, 3. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka:
  - tiem nav pretrunā tas, ka dalībvalsts norīko privāttiesību sabiedrību, kas pakļauta publiskas iestādes uzraudzībai un pārvaldībai, lai pārbaudītu, ka šaujamieroča dezaktivēšana ir notikusi saskaņā ar minētās regulas I pielikumā noteiktajām tehniskajām specifikācijām;

³³ Protams, tāds pats risinājums būtu, ja dezaktivēšanas apliecinājumi būtu krāpnieciski iegūti vai izmantoti. Tiesas 2018. gada 6. februāra spriedumā *Altun u.c.* (C-359/16, EU:C:2018:63) un 2020. gada 2. aprīļa spriedumā *CRPNPAC* un *Vueling Airlines* (C-370/17 un C-37/18, EU:C:2020:260) par apliecinību E 101 izsniegšanu sociālā nodrošinājuma sistēmu piemērošanai darbaņēmējiem, kas pārvietojas Savienībā, tas ir atzīts, ar nosacījumu, ka iepriekš ir ievērota procedūra, kas noslēdzas ar administratīvās komisijas darbību, kas saskaņo attiecīgo iestāžu viedokļus. Tā kā Īstenošanas regulā 2015/2403 nav paredzēti šie saskaņošanas mehānismi ieroču dezaktivēšanas apliecinājumu gadījumā, iespējamas krāpniecības izvērtēšanu var veikt uzņēmošās valsts iestādes.

³⁴ Direktīvas 91/477 I pielikuma III daļas a) apakšpunkts.

- iekļaušana dalībvalstu norīkoto verificējošo iestāžu sarakstā, kas tiek publicēts Komisijas tīmekļvietnē, nav būtiska prasība, lai apliecinātu šo norīkojumu, ko var pierādīt ar jebkuru tiesisko līdzekli.
- 2) Īstenošanas regulas 2015/2403 7. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tās dalībvalsts, kurā ir plānots ieviest dezaktivētus ieročus, iestādes var pārbaudīt, ja tām ir nopietns iemesls to darīt, vai citas dalībvalsts verificējošās iestādes izsniegtie dezaktivēšanas apliecinājumi atbilst šajā regulā noteiktajām formālajām un materiālajām prasībām.